

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

B. BASSEGODA.

Escriptor catalanista,
poeta fàcil y aixerit
y brillant autor dramàtich
molt celebrat y aplaudit.

CRÓNICA.

Lo fallo de la Audiencia, favorable á las pretensions que 'l marqués de Ayerbe sosté contra la ciutat de Barcelona no ha sorprés á ningú, ni tant sisquiera als que s' han tirat al cos la gran multitud de datos històrics y de sólits arguments aduhits per lo Sr. Sanpere y Miquel en sa magnífica recopilació titulada *La Rodalia de Corbera*.

Ja de temps antich y per amarga experiencia, se sab que qualsevol plet sostingut contra la Pubilla, es peix al cove.

«Lo qu' es del comú—diu lo ditxo—no es de ningú.»

Y ab motiu del últim fallo, aquest desconegut, Sr. Ningú, ha resultat ser lo Sr. Marqués de Ayerbe.

No he tingut ocasió encare de veure la sentència, qu' es tant llarga, segons diuhen, que forma un abultat volúm; pero sense haverla llegida presumo lo que dirá. Basta de moment coneixe 'l fallo, es á dir, l' *allegro* de aqueixas complicadas sinfonias juridicas; pero entenémnos, l' *allegro* pèl que guanya, l' *allegro* pèl senyor Marqués, que lo qu' es per Barcelona resulta ben trist.

Basta saber, ademés, que molts dels documents desenterrats pèl Sr. Sanpere y Miquel y produhits en la causa per la representació de Barcelona, han sigut retornats, sens dupte perque quan van trucar á las portas de la proba, aquestas portas estavan ja tancadas.

¿Hauria succehit lo mateix de haverse acudit á son temps degut? ¿Haurian influhit llavoras en lo resultat definitiu de la causa? Induatablement que sí. Van arribarhi tart, y com los fills de familia calaveras que retiran á deshora, y s' han quedat al carrer.

* *

Me contava un amich, conegut periodista barceloní, qu' en lo seu poble—una hermosa vila de la costa catalana—se parlava aquest istiu del mérit y de l' amenitat dels diversos diaris que s' publican á Barcelona, quan un dels que prenian part en la conversa, que tenia efecte al entorn de una taula de café, exclamá:

—A mi *La Publicidad* es un dels periódichs que més m' agrada: sols una cosa 'm carrega y es que s' ocupi tant de aquest ditxós *Plet de 'n Baldomero*.

Volia dir del plet del marqués de Ayerbe. Poch sabia ell, quan aixó deya, que 'l plet de la comedia y 'l plet de la realitat tinguessen tants punts de semblansa. 'L pobre Baldomero va perdre 'l seu plet per un descuyt de un advocat petulant, que va olvidar-se de demanar lo coteig de un document.

¿De qué no van olvidar-se 'ls advocats assessors del Ajuntament de Barcelona? Una friolera: van olvidar-se de anar á buscar las fonts de la qüestió, de treure la pols dels documents antichs que patentisavan lo dret de la ciutat. Tenian la rahó á casa, y per mandra d' espolsarla, van deixar-la estar.

Una segona edició del *Plet de 'n Baldomero*.

Pero al últim en Baldomero va tenir la compensació de casarse ab la filla del Sr. Jaumet, y á la pobra Pubilla no li queda altre recurs que arrancarse 'ls cabells del cap, y encare es molt discutible que aixó pugua fer, perque ab tants

disgustos com li donan, la pobreta ha acabat per quedarse calva... calva com una cindria.

* *

Podém los barcelonins, per esbargirnos una mica, anárnose'n á donar un vol pèl Parch... aquell hermós siti de recreo, *propiedad de todos los barceloneses*, segons resan aquells cartelóns tan macos; propietat nostra, sempre que paguem no sè quants milións de pessetas al marqués de Ayerbe y á tots los demés pica-plets, més ó menos marquesos que 's vajan presentant.

¡Bonich regalo va fernos lo govern de Madrid! Si sumessim lo que 'ns costa de indemnissions á la gent de pau y al ram de guerra, de obras y construccions que no serveixen, de jardins que 'ns surten á un ull de la cara, de objectes que han desaparecut y no 's troban y demés gangas pèl mateix istil, creguin que 'ns escriuririam.

¡Y 'ns ho van regalar!

Y encare dirán:—A caball regalat, no li miris lo dentat.

Si, si, no li miris, no li miris... ¡Y quan lo caball, de la primera mossegada se t' emporti mitja galta, pren paciencia!

Tots los periódichs s' han ocupat aquests dias del acort que ha prés l' Ajuntament relatiu á la construcció de un pas de carruatjes entre l' embocadura dels carrers de Fernando y de la Unió.

Si 'l pensament se realisava, may ab més motiu podria titularse Rambla del Mitj la Rambla de Caputxins, perque en veritat resultaria que l' haurian partida pèl *mitj*.

¿Y tot per qué?

Per donar major facilitat á la gent que va al Liceo y gasta cotxe: perque jo ja ho veig, alló de tenir que donar la volta fins per davant del Teatro Principal es per ells molt incómodo, sobre tot anant en cotxe... Figúrinse que representa vinticinch ó trenta segons de temps perdut: vinticinch ó trenta segons menos de dormir, ells que ¡pobrets! s' han de llevar tant demati, perque, ja se sab que á dos quarts de sis, á las fábricas engegan.

En cambi 'ls que van á péu que 's penjin. Que 'l nou pas s' ompla de carruatjes, que 'l tirar avall ó amunt se fa impossible durant una llarga estona... ¡fastidiarse! L' home que avuy no té cotxe es un ningú, y no 's fa digne de que se li guardi la més mínima consideració.

No hi ha més remey. Será precis que tots los barcelonins s' enginyin per anar á caball.

¿Volen gastar carruatje pera gosar de totas las preeminencias corresponents á las classes privilegiadas?

Fassan lo que han fet molts: procurin que 'ls nombrin regidors, y vagin partint ramblas, que per vostés treballan.

Vacant lo càrrech de majordom del Ateneo, dotat ab una suma no molt crescuda—lo suficient pera fer bullir l' olla—ha anat cayent á la secretaría de aquella associació, un número tan inmens de sollicituts, que alló més que un concurs sembla una pluja.

¡Verge santa, y quánta gent que busca colocació!

Y aixó per una plassa que no tréu de cap apuro, ni dona cap lluhiment al que la desempenya. Lo majordom del Ateneo está encarregat de

manar y dirigir las feynas de la casa, fer que 'ls mobles estigan nets y á puesto, tenir á rotllo als criats y als conserges. Es un criat més ab los galóns de cabo.

Donchs aquesta plassa modestíssima, ha despertat tals ambicions, qu' entre 'ls que la sollicitan, segóns ha dit algun periódich, s' hi conta fins un ex gobernador civil, y més encare, fins un ex president del Ateneo.

¿De president á majordóm!... ¿Volen una cayguda més horrible?

Un socio de la casa estava aquest dia, ab la llista dels que han sigut presidents als dits, rumiant qui d' ells podia pretendre 'l càrrech vacant. Y deya:

—Ni l' Anglasesell, ni en Ferrán, ni en Reynals y Rabassa, ni l' Angelón, ni altres molts que s' han anat morint poden demanar res. ¿Será en Durán y Bas? No es probable. ¿En Bartoméu Robert? Cá, es un metje massa distingit. ¿En Luanco? Un catedràtich tant eminent... ¡impossible!... ¿En Tutau? L' actual director de la Catalana... de cap manera. ¿En Coroléu?... ¡Y ca... val massa en Coroléu!... ¿En Sol y Ortega?... ¡Pobre Sol! prou feyna tè en arreglar al partit zorrillista.

(Pausa llarga.)

¡Calla! ¡A no ser que fos D. Manuel Girona!... ¡Com diuhen qu' es un home que tot ho agabella!

P. DEL O.

KHALAFFATADA.

SONET.

Sainete militar de molt soroll (1)
que s' titula: *Fanfarría d' un capdill*
ó *l' héroe de S'-AGUANTA*,... AB UN CORDILL:
lloch de l' acció: Khalaff: (fem punt; ¡jo 't foll!) (2)
Personatjes: sols l' héroe que du al coll,
perquè l' ajudi á caure, á lo seu fill;
actes, molts (3): moltes vidas en perill;
hi ha molt fum (4) y molt brilló (5) y sanch á doll.
Una extesa de draps y ferro vell;
(un mercat de Khalaff, al cap-de-vall...)
L' escena representa que... ¡tot bull!
Comparsas (6), que n' hi ha á mils, molts... *de clatell*;
y l' héroe, ja al sortir, cau de caball... (¡...!);
época; ara: argument (7)... (noy, gira full).

PEPET DEL CARRIL.

MINISTERIALS Y OPOSICIONISTAS

O com si diguessem: gent que sempre respón que *si* y personas que únicament saben dir que *no*.

Lo món n' está plé. Lo grech Diógenes buscava un home... y no vá poguer trobarlo may. En aquella época de relatiu atrás, en que no més se coneixian los ciris y 'ls llumets d' oli, no es extrany que 'l pobre grech se trobés á las foscas y no logrés topar ab lo que desitjava.

Avuy hi ha petroli, gas, llum eléctrica... y fochs artificials. Pero si Diógenes ressucités, estich segur de que l' home que buscava tampoch lo trobaria. S' entén, un home de debó, un home de *cos enter*, que digui *si* quan ha de dir *si* y

(1) Y pocas nous.—(2) ¡La forsa del consonant!—(3) Y cap de bó.—(4) Y molts fums.—(5) Lluhentó.—(6) *Caloyos*.—(7) Cap.

respongui *no* quan es *no* lo que ha de respondre. Ja sè jo que aixó del *no* y 'l *si* es qüestió de apreciació, y que lo que pèls uns es bó pèls altres ha de ser dolent. Aixó es lo just y lo lògich, pues que gracias á aquest xoque d' opinions se manté l' equilibri social; fenómeno etern que fá que 's casin las lletjas y las guapas, que 's vengui carn y peix y que 's lloguin las botigas y 'ls quints pisos.

Que jo trobi bonica una cosa que á un altre li sembla detestable, no tè res de particular; que una persona desaprobi un fet y n' aplaudeixi un altre, menos; pero que hi haja tanta gent que tot ho celebra y tanta que tot ho retxassa... aixó, aixó es lo que jo no puch soportar.

Tant me carregan los ministerials á *todo evento*, com los oposicionistas incondicionals; tant m' empipan los del *si* continuo com los del *no* permanent. M' agrada la gent que diu *si* y *no*, segóns los cassos y circunstancias.

¡Aqui serian los apuros del sabi grech! Las personas serenas é imparcials, escassejan tant com los ajuntaments de bona mena.

Hi conegut individuos á qui es inútil demanar una opinió sobre l' assumpto més insignificant é ignocent. Sembla que tinguin por de que 'ls donguin garrot si diuhen la veritat.

Preséntinlos un quadro qualsevol...

—¡Qué tal! ¿qué me 'n diuhen d' aquesta pintura?

—¡Psé...! ¡qué dimontri! ¡sembla que .. no, no, vaja, es un quadro que... en fi...! ¿qué dirá un hom?—

La pintura es de mérit y vostés l' alaban.

—¡Pero s' hi veu un geni aqui! ¿veritat?... ¡quina perfecció en lo dibuix! ¡quina solidés en la composició! Y ademés ¡quin colorit més admirable!

—¡Ah!—saltan ells llavors:—realment, realment, se veu que l' autor sab ahónt tè la mà dreta... Es lo que se 'n diu un' obra de punta.—

Girin la medalla, y suposin que 'l quadro es dolent. A la més petita indicació en aquest sentit, ja 'ls tenen dihent pestas de l' obra.

—¡Y tal!—exclaman immediatament ab cara de fástich:—no hi ha per ahónt agafarho aixó; no sembla sinó que l' autor s' haja proposat apilar disbarats sobre disbarats. Més que de quadro, tè aspecte de geroglífich.—

Vostés ho han de fer tot: inspirarlos entusiasme y comunicarlos antipatia. Ells son la *veleta*, vostés lo vent: bufin, y 'ls farán girar en la direcció que vulguin.

¿Vostés parlan bè d' un drama? Ells també.

¿Diuhen que en Pareda ó en Galdós son uns grans novelistas? Ells se 'n manifestan constants admiradors.

¿Troban que en Masini es dolent? Ells... ja l' afusellarian desseguida.

¿No es veritat que fá pena aixó?

Que un que 'ns deu molts favors ó que 'ns tè excessiu respecte, siga de la nostra opinió per gratitut ó per no atrevir-se á xocar ab nosaltres, encare pot passar; pero que ho fassin aixis personas que no 'ns deuen res, y que son absolutament independents, es imperdonable.

Y si aquest *amén* con inuo acaba per semblar fastigós fins al home més amich del incens ¡qué resultarà de la corrent oposada, es á dir d' aquests que en tot hi troban pèls y que hasta quan los regalan una moneda de einch duros contestan ab una negativa!

N' li ha per desesperarse y renegar del poder

secret que ha dat al home una paraula de la qual tan mal us ne fá.

¡La gent del *nó* permament!

Encárinse ab un del género y tinguin ab ell una conversa: per calma que posseheixin, acabarán per agotarla tota.

Jo 'n coneix un... es dir, ne coneix mils; pero per mostra basta que 'ls presenti un botó. Es un fulano ab qui es difícil acabar una conversa sense convertirla en disputa.

Véase la clase:

—Sembla que ja comensa á fer una mica de fret—li dich.

—¿Fret?—contesta ell:—no 'n sento gens: al contrari, jo tinch calor.

—Donchs, fill, es diferent de tothom. Lo cert es que la temperatura baixa y...

—No baixa, no: jo tinch termómetro y 'm consta que puja.

—Pues lo diari diu que per aquí en amunt ha nevat...

—Deurá ser lo de vosté; lo mèu diari no 'n diu res de tot aixó

—En fi, potser no, donchs. La veritat es que 's prepara un hivern bastant desagradable: l' hivern, l' enemich del pobre...

—No sé perquè: á mi m' agrada més l' hivern que l' istiu.

—¡Oh! Agradar, agradar... de tots modos al hivern tot s' encareix, la vida resulta més difícil...

—Al contrari, més fácil. ¡Haventhi tocino!

—¡Vaya una cosa tan sana!

—Més sana que tots los altres aliments.

—¿Si? Entre un bon biftech y un tall de cansalada ¿qué esculliria vosté?

—La cansalada...—

¡Y vájinli al darrera ab un fluviol sonant!...

Es de la secta del *no* y es inútil volguerlo convence de que també 's pot dir *si*. Lo dia que 's mori, si Déu vol ferlo entrar al cel, es capás de corre cap al infern, no més que pèl gust de contrariar á Nostre Senyor.

Y com ell n' hi ha molts. Tants, com los que may se treuhen lo *si* de la boca.

Aquesta es la causa de que 'l mon vaji tan malament. La meytat del género humá diu que *nó* á tots los errors y á totas las ideas aceptables: l' altra meytat respón ab un *si* tant als absurdos com als pensaments generosos.

A. MARCH.

DE MAL EN PITJOR.

Ja han transcorregut los días
més alegres del estiu,
y ha fugit ja la oraneta
á un altre terra á fé 'l niu.

Las cigalas ja no cantan,
ni tampoch lo rossinyol;
sols se veu per la verneda
las branca que asseca 'l sol.

Fullas grogas y marcidas
que fa rodolar lo vent,
y fonts que no regaliman
y aucells sens alé ni accent.

Lo cel designa borrascas,
lo sol ja no té virtut,
y 'ls rius, si encare murmuran,
sort de la néu que ha caygut.

Las fadriuas ja no passen
ab aquell garbo y primor,

y abrigadas, ja no ensenyan
de sa hermosura 'l tresor.

Mentre 'l dia naix, ja sembla
que va á minvar desseguít,
puig al punt que alsém la vista
ja torném á esse á la nit.

Los días curts, grans nevadas,
frets, humitats á trompóns,
plujas que duran vuyt días
y traballs per tots cantóns.

Mes ab tot, per l' honrat poble
no sería res l' hivern,
si no hagués de pagá impostos
y tingués un bon govern.

JOAN VILASECA.

LO REGALO.

—Una noticia, Emilia: en Ramón se casa...

—¿En Ramonet? Ja sabs lo que 'n toca, donchs: li hem de fer un bon regalo.

—Soch de la teva opinió. En Ramón ha sigut sempre un bon amich per mi, m' ha fet favors inapreciables, me convè estarhi bè... y vaja, si quiera per correspondre al regalo qu' ell va fer nos al casarnos nosaltres, crech que 'ns hem de mostrar espléndits...

—¿Qué li regalarém?

—Jo pensava una dotzena de cuberts de plata.

—¡Joan, no sigas mesqui! ¿Una dotzena de cuberts? Al menos posem'hi cutxarón, culleretas per café, ganivets...

—Tens rahó, noya: no 'n parlém més.

—¿Que deurá costar molt tot aixó?

—¡Psè...! Un centenar de duros. Recordo que món germá va fer un regalo igual, y va gastarhi una cosa aixís.

—¡Caramba! Cent duros .. Hi pot haver moltes cosas ab cent duros de plata. ¡Ja será un bonich regalet! ¿Vols dir qu' en Ramón quedarà content?

—¡Oh! ¡Ell si que...! Sempre ho está de content: es un xicot molt persona...

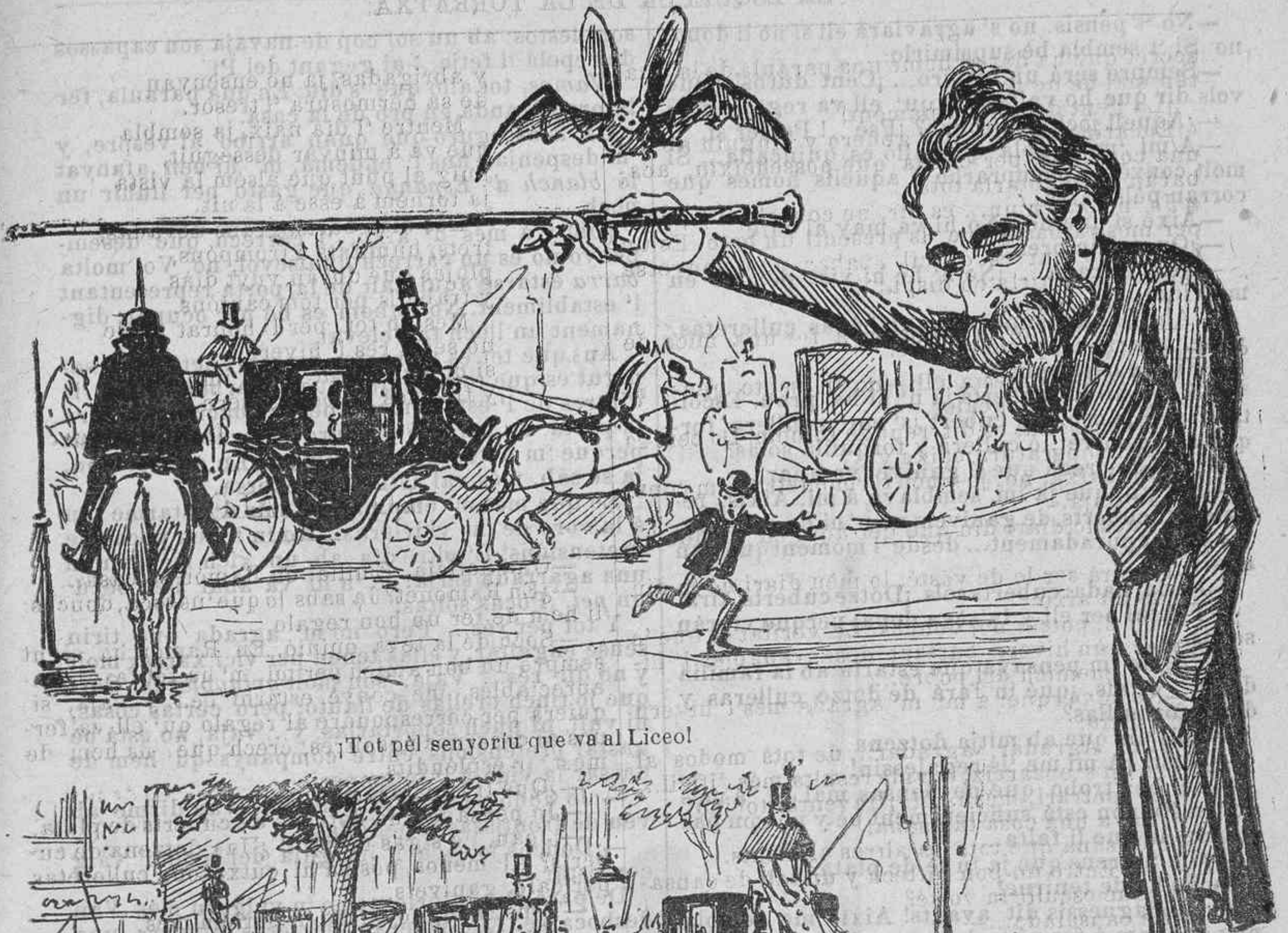
—¡Cent duros...! ¡Vaja...! ¿potser si no hi posavam cutxarón? Molta gent ni 'l fa servi 'l de plata .. pot anar á las escombrarias... extraviarse... qué sab un hom...

PITO MONUMENTAL.

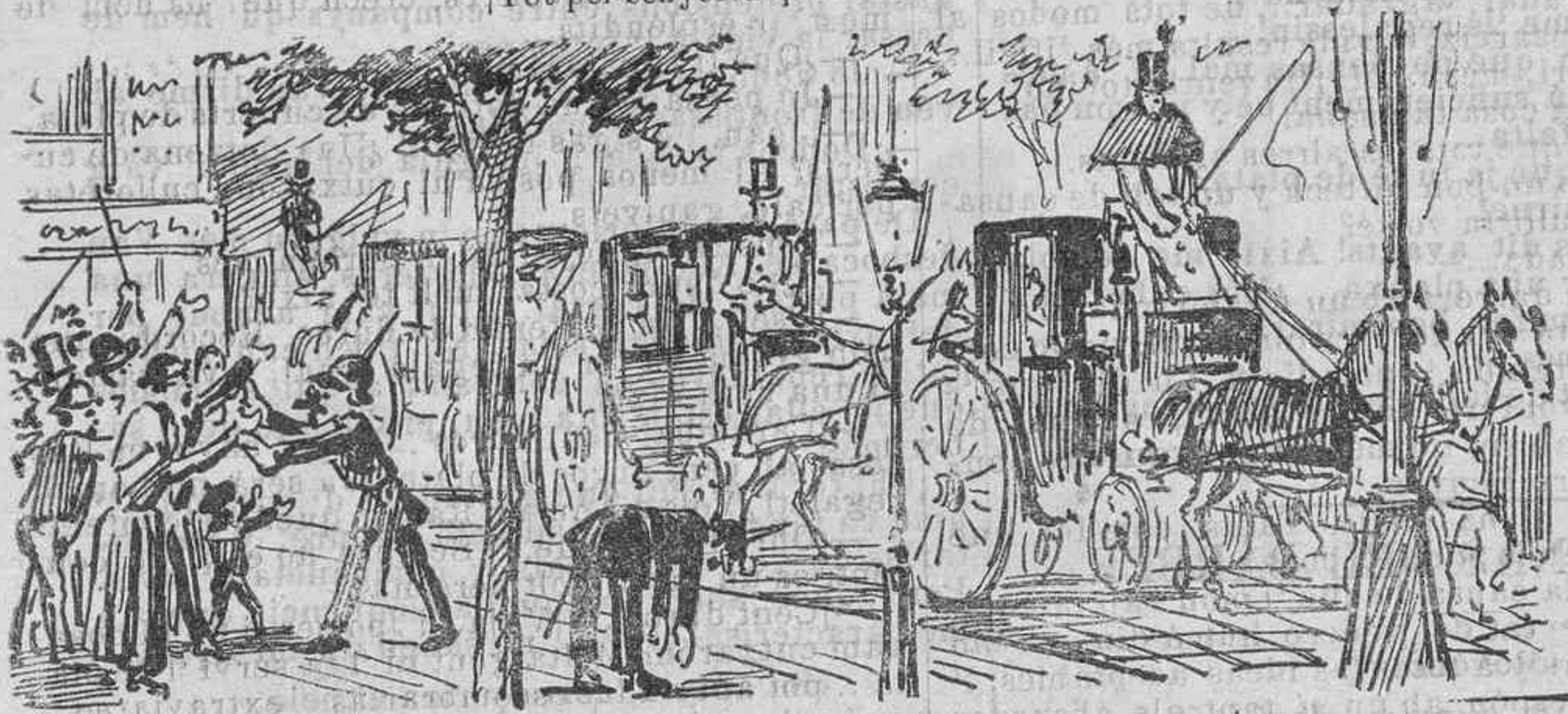

Un regalo que hem de fer
al qui ha tingut la pensada
de fastidiá als caminants,
partint en dugas la Rambla.

LA PROPIETAT DE LA TORRETTA

¡Tot pèl senyoriu que va al Liceo!

—¡Ep! No se passa .. ¡Primero son los cotxes dels senyors!

Si'l públich de poch més ó menos vol atravesar la Rambla sense perill, que obri una subscripció per ferse un pont davant del carrer de Fernando.

—No 't pensis. no s' agraviarà ell si no li dono, no si 't sembla bè suprimir-lo...

—Sempre serà un respiro... ¡Cent duros! ¿Qué vols dir que ho valia allò qu' ell va regalarnos?

—¿Aquell joch de bronzo? ¡Psè...! Potser sí.

—A mi 'm sembla que allò es quincalla... Si molt convé va comprarho á aquells homes que corran pèls cafès...

—Aixó sí que no. ¡No hi va may al cafè!

—¿Que no 'n pren?

—No li agrada... ¡No n' he hi vist pendre en ma vida!

—¡Ah! Donchs suprimim també las culleretas. ¿Qué 'n faria no prenent café?

—Fins á cert punt...

—Sí, sí; ab los cuberts ja n' hi ha prou. Escolta: ara hi penso. Un cubert ¿s' entén cullera, forquilla y ganivet, ó cullera y forquilla solas?

—¡Ah! Jo crech que 'l ganivet va apart...

—Per xo, que ja 'm semblava á mí. Aixís, regalantli cuberts, de ganivets no n' hi ha d' haver.

—Sí... apuradament... desde 'l moment que van apart...

—Nada, nada: cuberts sols. ¡Dotze cuberts, tira!

—Y total per ell y la sèva dona; porque viuran solets...

—¿Sí? Jo 'm pensava que estaria ab la familia d' ell... Aixís, ¿qué 'n farà de dotze culleras y dotze forquillas?

—Vols dir que ab mitja dotzena...

—¡Just! ¡A mi me 'ls regalessin!...

—Bé, bé: trobo que no pensas mal. Y á més qu' en Ramón está suficientment bè y no son pas cuberts lo que li falta...

—¿Tú 't creus que ja 'n tèn de plata?

—¡No ha de tenirne!

—¡Ho haguessis dit avants! Aixís me sembla que anavam á fer una planxa... ¿Més cuberts?... ¿Sabs qué podriam fer, ben mirat?

—No regalarli res.

—M' ho has tret de la boca: no hi ha regalo.

MATÍAS BONAFÉ.

LAS BACINAS DEL BARBER.

(MONÓLECH.)

—*Cloch xech zim ciincim cloch* ¡Quin vent més molestós! No 'm deixa cinch minuts en sossego, nó.

Crech ziim.

¡Endavant! tota la tarde qu' estich tocant las castanyolas contra ma voluntat.

¡Ziim, crech!

Tornemhi que no ha estat res. ¿Y encare hi haurá qui desitji la vida de porteta? ¡Malviatge! Perque mas germanas han de passar de má en má, pera refrescar la barba dels parroquiáns, s' exclaman y envejan mon empleo. ¡Tontas! Bon goig d' estarme ara dintre la botiga fent camins de la pica de l' aygua, al coll del que l' afeytan. Total quatre passos.

Y aixó no es més que 'l dissapte y part del diumenge, porque durant lo resto de la senmana, ben descansadetas que s' están en sos respectius círcols de llautó lluhent.

Jo sí que m' haig d' estar tots los dias de l' any penjada aquí á la porta y dihent als que passen: —Ep, mestre, aquí hi ha un barber ¿que no ho veyéu? Entréu home, entréu. Ara no hi ha gayre gent, y en que ni haja; l' amo y 'ls dependents

son llestos: ab un sol cop de navaja son capassos de repelá 'l fetje... al gegant del Pi.

Vamos, tot allò que 's diu. En una paraula, fer la propaganda en pró de la casa.

Ja 'ls asseguro que quan arribo al vespre, y 'm despenjan fins l' endemá, m' hi ben afanyat lo *blanch d' Espanya* que gasto per lluhir un poch.

¡Oh! y á més d' aixó, 'l cárrech que desempenyo no es un cárrech qualsevol, nó. Vol molta barra estarse aquí dalt de la porta representant l' establiment. No tothom es bó per ocupar dignament un lloch tan elevat.

Ans que tot es menester ser molt net: pues sapigut es que tothom que busca barber, jutja 'ls dintres de l' establiment per las bacinas de fora la porta. Jo per' xó procuro embrutarme sovint porque 'm netejin constantment. En aquest mon, ja se sab, més val astucia que forsa.

Lo que més m' empipa es tenir d' estarme tan á la vora de las vidrieras. ¡No 'n tenen pocas de pretensions! L' altre dia ab un xich més tenim una agarrada seria: se 'n hi vá anar ben bè d' un *pel*. ¡Pocas soltas!

Y tot per rés... Pero no m' agrada que tirin sense engaltar, y ellas tenen per vici xarrar molt y no dir rés... Vaja, son molt *grinyoleras*. Sort que jo tinch orelles de llautó; pero certas cosas, ni vull, ni puch soportarlas, y... vaja, no está bè gastar pretensions entre companys qu' hem de passar la vida á l' intemperie.

—¡Jo dono pas á l' establiment! van dirme ab véu de frontissas robelladas.

—¡Donchs jo soch l' insignia del gremi! vaig contestar.

De paraulas injuriosas no 'n vulguin més. Ván desbocarse. Allò no eran vidrieras, allò era una mala portota de corral. Al fi vaig acabar per deixarlas *grinyolar* solas. No tinch cap necessitat de rebaixarme á contestar á qui es menos que jo: ellas están sota méu, proba que dech saber més.

¡Oh! tot l' orgull que gastan, es d' ensá que l' amo vá fer pintarlas imitació á roure, y vá dotarlas de vidres glassats y campaneta d' avis. Pero ¿qué? ¡ahónt es aquella eloqüencia que tan me caracteriza! ¡Psé!... no saben dir més que:

«Se afayta, corta y riza el pelo.»

¡Gran cosa! ¡Aixó tothom ho sab! No cal pas dirho. Ja se sab que un barber afayta, talla y rissa 'ls cabells.

«On parle française» també diuhen. ¡Embuteras! ¿Qui es que parla en francés? ¿L' amo? Mentida: es fill del Putxet; vés quin francés pot parlar. L' únich que 'l parla una mica, y encare xapurrat, es l' esmollet del cantó que vé á afeytarse cada mes y á tallarse 'ls cabells cada trimestre.

Ja está bè qu' un hom s' alabi per donar llustre á la casa; pero tant, fa caure en lo ridícul. ¡Bah! no vull parlar ni pensar ab qui 's doblega á la voluntat d' una criatura que tot just l' empenyi.

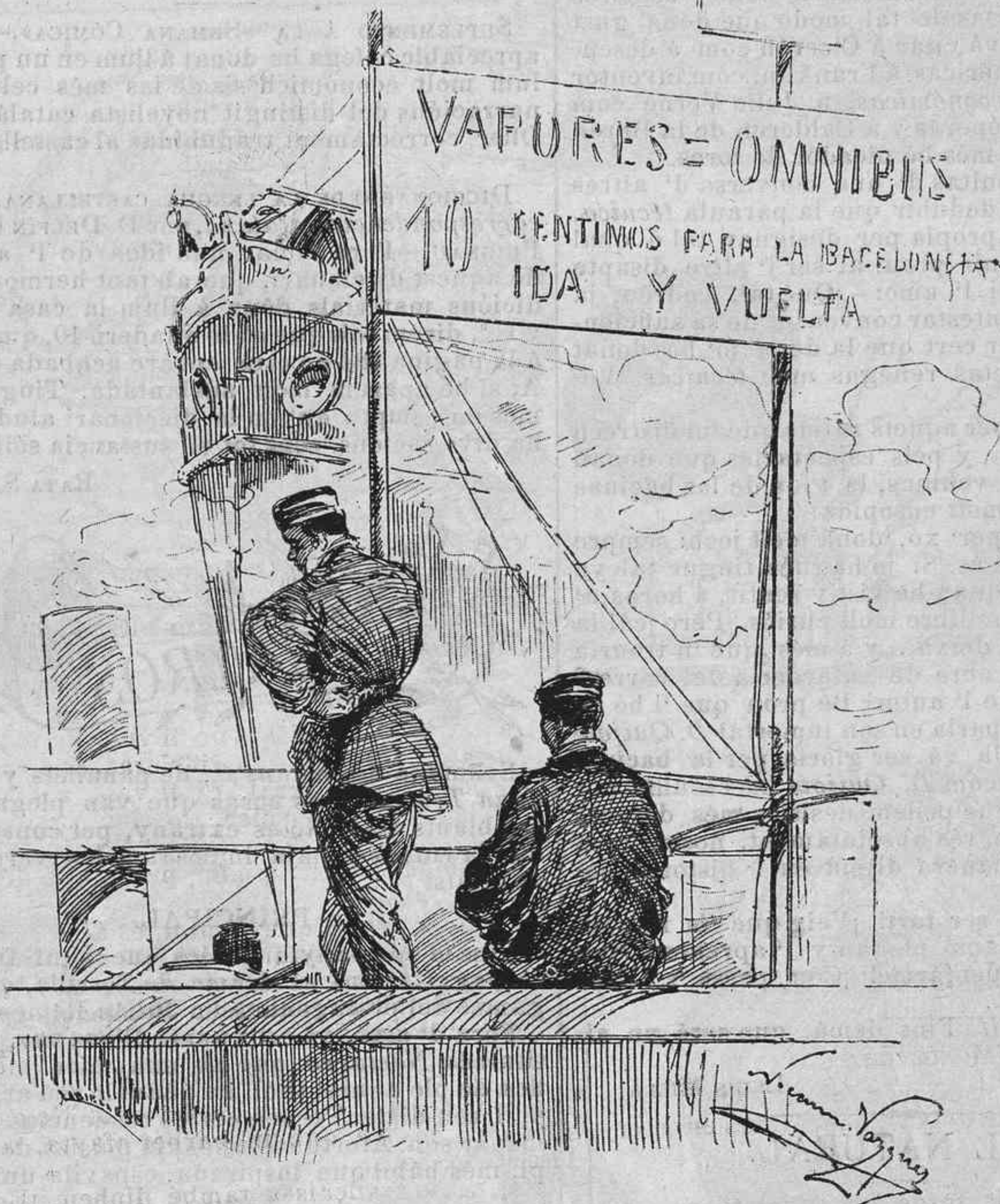
¡Crech croch xech zim!

¡Endavant! ¡Ja hi torném! Ja feya estona que no bufava 'l Francisquet dels ventalls. ¡Cóm apreta! ¡Brun!... ¡Alsa, amigo, sembla que ho donan!

Xech, croch. ¡Es un fástich, aquest temps!

¡Hola! ja vé D. Ramón: lo parroquiá més cansoner de tots los que s' afaytan un cop á la senmana y 's deixan bigoti y pera. ¡Vaya un home! D' aquí fora estant sento sempre cóm s' exclama

MÓNSTRUOS MARINS.

Los tranvías de per terra,
sembran los carrers de morts:
los tranvías de per mar,
volcan las barcas dels ports.

perque may l' escatan á son gust: sempre hi troba pels.

Que si las navajas no están ben buydadas, que si pican, que si 'l corretj no té pasta, que si la brotxa es tova, etc, ;vaya un romancero de primera!

Ja s' ha de tenir paciencia per ser barber; corren uns tipos capassos d' atipar (si fos viu) al mateix Job en persona: qu' es l' home que diuhen qu' en aquest mon vá coleccionar més paciencia que ningú.

De vegadas sento unas cosas que fan riure. . de fástich. N' hi han molts de pocas soltas en lo mon; y ahont se 'ls hi véu més la pata es á cá 'l barber, tot esperant tanda.

Lo ram de la politica es lo més discutit: conech home que si 'l deixessin governar quatre días, arreglaria l' Espanya de tal modo y manera que

aniria tot millor que ab rodas. ¡Ca! ¡Si 'ls pláns que tot repelantlos expossan, son trassedentals! Sort que l' amo quan vol que callin, los hi tapa la boca d' un cop de brotxa, y comensa per afeytarlos la gola, ¡que si nó! ni en un trimestre acabavan de dir disbarats.

D' altres n' hi ha que las enfilan per distint cantó. La ciencia, los grans invents, etc., son discutits mano á mano, com si 's tractés de la compra d' un sombrero, ó de ferse un vestit de llanilla.

¡Sobre 'ls invents d' Edison, ne diuhen unas!.. Però tinch més de quatre vegadas de despenjarme y caure, de tant riure.

Quans' ensopegan en la botiga l' adroguer del cantó, lo betas y fils y l' arcalde del barri, n' hi ha per llogarhi cadiras. L' arcalde, es un home que tot ho sab, de tot parla y de tot pot donar

ideyas al més pintat. Lo més bonich del cas, es qu' en sos continuos discursos, per donarse cert tò, hi aplica sempre paraulas retumbants; pero es lo cas que com *sent lo vent, pero no sab lo torrent*, desbarra á cada dos per tres.

Ab sa mania de citar noms d' homes célebres equivoca las cosas de tal modo que dona gust sentirlo. Un dia vá citar á Cicerón com á descubridor de las Américas, á Franklin, com inventor de las *cocinas económicas*, á Julio Verne com autor de varias óperas y á Calderón de la Barca com al primer y més bó picador de toros.

Un cop, de resultas d' una conversa d' altres parroquiáns, vá deduhir que la paraula *técnica*, era la bona, la propia per designar tal ó qual cosa. Ja 'n vá tenir prou: al ser l' altre disapte y al preguntarli l' amo: —¿Qué tal, Andréu, ja héu dinat? vá contestar convensut de sa suficiencia:—Si, noy, per cert que la dona m' ha donat un plat de monjetas rēnegas molt *técnicas*. Volia dir bonas.

¡Cá! Si no fós per aquets ratets que 'm distrech estant d' escutxa, y pèls espectacles que donan tot sovint certas vehinas, la vida de las bacinas del barber fora molt ensopida.

Aquest barri, per' xó, dona molt joch: sempre hi ha un sis ó un ás. Si jo hagués tingut taleya d' anotarme tot quan he vist y sentit, á horas d' ara possehiria un llibre molt curiós. Pero ¡cá! la mandra may me deixa... y á més ¿qué 'n treuria de publicar una obra de xafarderia del carrer? ¿Qué parlessin de l' autor? Bè prou que 'l bó de 'n Cervantes ne parla en son immortal *D. Quijote de la Mancha*. ¡Ja vá ser gloria per la bacina, qu' un cavaller com *D. Quijote* 'ns escullis per sombrero! Vés que podem desitjar més després de tal honra. Rés, rés absolutament, nostre nom figura de una manera digna en l' historia; jeyemhi, donchs.

¡Carat! ¡ja deu ser tart! ¡Veig que 'ls fadrins de la botiga y l' amo plegan y l' aprenent treu l' escala per despenjarme! ¡Cóm passa 'l temps fent monólechs!...

Vaja, *santa nit*. Fins demá, que será un altre dia.

LLUÍS MILLÀ.

DEL NATURAL.

Tirada en un recó de lo tramvia
mirantla fit á fit
ma vista, tot gosanthi, s' hi dalia
ab pler jamay sentit.

Per més que jo al mirarla li somreya
tot fent gestos y accions
¡ay! ella tota seria no preveya
mas riallas é intencions...

Y al contemplar després lo seu ropatje
humil, blanch com la llet
y son cap casi igual que l' assabatxe,
quedantme mut y fret
desseguida pensí, ab lo dol que humilla
de veure semblant cas...

...Lo *duenyo* que aixís llensa una *colilla*
¡qué 'n deu anar de gras!...

ANTONET DEL CORRAL.

LLIBRES.

SOGRA Y NORA; *comedia catalana en tres actes y en prosa* de D. J. PIN Y SOLER.—Hem rebut un

exemplar de aquesta notable producció que continúa representantse ab éxit extraordinari en lo *Teatro de Novedats*. D' ella diguerem ja quant nos calia al esser estrenada, limitantnos avuy á donar compte de haver sigut impresa.

SUPLEMENTO Á LA «SEMANA CÓMICA».—Nostre apreciable colega ha donat á llum en un petit volum molt económic sis de las més celebradas narracions del distingit novelista catalá Narcís Oller, correctament traduhidas al castellá.

DICCIONARIO DE LA LENGUA CASTELLANA, con la *correspondencia catalana*, por D. DELFIN DONADIU PUIGNAU.—Pera donar una idea de l' amplitud de aquest diccionari, que ab tant hermosas condiciones materials dona á llum la casa Espasa y C.^a, dirém sols que ab lo quadern 10, que arriba á la página 384 no está encare acabada la lletra A, si bè apareix molt adelantada. Tingas ademés en compte qu' en lo diccionari aludit no hi ha divagacions, sent tot ell sustancia sólida.

RATA SABIA.

Senmana de castanyas, de panallets y de *Don Juan Tenorio*, tres cosas que van plegadas en semblants dias. No es extrany, per consegüent, que la rutina s' haja imposat á las verdaderas novetats.

PRINCIPAL.

Fins la companyia cómica que aquí funciona ha pagat tribut al drama de Zorrilla, encarregantse del protagonista en Julián Romea.

Fora d' aixó, va estrenarse dijous una joguina titulada *Nocturno*, que ab una mica més justicia de plé aquest titol, en quant lo seu argument y 'l seu diálech tenen certas tendencias á encomenar son. Afortunadament la música de 'n Chapi, més hábil que inspirada, espavila una mica.

LICEO.

La inauguració de la temporada va ser brillant com tots los anys sol succehir. Hi havia la curiositat que despertan sempre las caras novas. Y ab *Lohengrin*, l' ópera de inauguració, 's presentavan davant del nostre públich per primera vegada, tres artistas distints: en Mascheroni, director de orquesta, la soprano Arkel y 'l tenor Grani.

Lo mestre Mascheroni, jove, de pocas carns y ab una cara que recorda vagament la de l' Aulés, demostrá desde un principi que sabia hont tenia la má dreta, puig ja 'l preludi sigué rebut ab grans aplausos, que 's repetiren en lo curs de la representació. Lo nou mestre sab lo que 's porta entre mans, matisa 'ls passatjes que ho permeten y es efectista, com ho son tots los que buscan l' aplauso de la massa. Aixís, en lo preludi del acte tercer, aquella especie d' entrada de caball siciliá, es una de las pocas taras que hi trobarem. Ab tot reconeixém qu' es molt difícil agradar á tothom, com reconeixém també que 'l mestre Mascheroni sabrá conquistarse las

IVERN.

ENTRADA TRIUNFAL DELS AUCELLS DE LA TEMPORADA.

Ostras, castanyas, turróns, pastas de tota manera: los simpáticos panallóns s' han quedat algo endarrera.

simpatias del públich de Barcelona y mantenir aquí 'l bon nom de que ha vingut precedit.

La Arkel es ans que tot una artista que s' imposa del paper que representa. Pocas vegadas haviam vist una Elsa, teatralment, més expressiva. Té una cara hermosa, una figura distingida, y mentres está en escena, está en escena. Aixó vol dir que no abandona may lo personatge que interpreta: ni quan canta, ni quan escolta. Respecte á la seva veu, sense ser voluminosa, es molt dolça y ben timbrada, sobre tot en lo registre agut. Y com siga que ni una sola vegada abusá de las sevas facultats, aixó 'ns fa creure, que, com més lo públich la senti y la vegi, més l' anirá apreciant, considerantla com lo qu' es realment, es á dir: com una artista de grans condicions y de moltíssima consciencia.

L' Arkel, segons tinch entès, es jueva, lo qual no obsta perque fins los més cristiáns se complaguint aplaudintla.

En Grani, que cantava *Lohengrin* per primera vegada, 's mostrá fret y algú tant desconfiat. Pero en las representacions successivas ha demostrat lo que ja en la primera creguerem descobrirli, es á dir que posseheix una veu franca y de bon timbre, que 's posa de manifest especialment en lo duo del acte ters, y en la despedida del cisne. Considerant que 'ls Gayarres s' han acabat, no hi ha que fer mals avavanys de tenors com en Grani.

Fins aquí la gent nova: respecte als que ja coneixiam, cal consignar que la Pasqua 's portá com ella sola sab ferho, ab aquella bravura propia de tan gran artista; y que tant en Labán com en Vidal, als quals pot considerarse'ls com cantants obligats de la casa, feren lluhir, com de costúm, sos respectius papers.

Los coros, regulars, ab los entrebanchs de sempre en semblant ópera: l' orquesta colocada, á la manera italiana, ab los violíns al costat del públich y 'l mestre á retaguardia, molt bè.

Respecte al aparato escénich. . . més val no recordarsen. Sembla que la direcció artistica del Liceo 's limita á dir, tant á las parts com á las masses:

—Que cadascú 's vesteixi com millor li sembli, ab tal que 's disfressi de alguna cosa.

Aixís estém tota la temporada en plé Carnestoltes. ¡Y ningú 's queixa!

ROMEA.

S' havia anunciat l' estreno de una pessa titulada *Com més serém...* resultant que lo únich que s' estrená sigué 'l títul. La pessa en qüestió havia sigut ja representada ab lo títul de *Cartilaginotalgia*, que té sobre 'l que ha adoptat últimament la desventatje de la pronunciació.

No hi ha que dir si á *Romea* 's representaria 'l *Tenorio*, y si en Riutort s' hi lluhiria, ell que quan pot menjar redondillas y décimas ja está content.

S' anuncia 'l próxim estreno de *Lo comte de Pallars*, tragedia deguda al diputat á Corts, senyor Maluquer y Viladot.

TÍVOLI.

El País de la Olla, presentat ab notable aparato escénich, ha trobat l' éxit de sempre, sent molt celebradas las escenas de actualitat y las alusions oportunas que 'l Sr. Coll y Britapaja ha brodat en lo canyamás de l' obra.

Produccions en porta: *La perla cubana*, *El secreto de mi tío* y *La sultana de Marruecos*.

NOVEDATS.

Aquí *Tenorio* á tot drap. Los héroes de la representació han sigut en Bonaplata y la Carlota Mena. Además, lo magnífich decorat de 'n Soler y Rovirosa, fa que 's posi aquí 'l *Tenorio* com en cap més teatro de Barcelona.

Avuy divendres se dona una funció de honor á n' en Pin y Soler, aplaudit autor de la celebrada comedia *Sogra y nora*. Ab tal motiu s' estrenará la pessa *A la prevenció*.

Están molt adelantats los ensaigs de *La boja*, de D. Angel Guimerá.

CATALUNYA.

A falta de *Tenorio*, s' ha posat *Juan el perdido*, parodia de la primera part del drama de Zorrilla.

Com á novedats, devém consignar *Santo y seña*, que ab tot y ser deguda á quatre autors distints, la veritat es que no pot anar ni ab quatre potas... ¡Vaya un neuler! La sarsueleta *La made, a se enreda*, ha sigut més afortunada que la anterior, sino per la lletra, que fa que se sembli á moltes altres, per la música del mestre Reig, qu' es per cert molt agradable.

CALVO-VICO.

Tenorio per en Cuevas y la Estrada.

—¿Y luego nada más?

—¡Y luego nada!

GAYARRE.

Continúan sortint las sarsuelas grossas, fent la competencia á las petitas.

Las de aquesta senmana han sigut *La Mascota*, *La tempestad* y *Las dos princesas*, en totas las quals ha guanyat aplausos la companyia.

CIRCO EQUESTRE.

Al *Circo equestre*, Miguel Strogoff no 's mou del cartell.

Lo divendres passat, lo Sr. Alegria tingué la felis idea de obsequiar ab aqueixa aplaudida pantomima á una numerosa representació de las tropas que prengueren part en la pantomima de Calaf.

N. N. N.

D' UN ALTRE TEMPS.

Jo soch lo brau guerrer d' eixa comarca que ha fet fins trontollar lo mon en pes; jo só lo descendent d' Amílcar Barca, del brau y enmarletat castell Nogués.

Entrant dins del castell, á la ma dreta, pujant quatre grahons, hi ha un corredó, tombéu, passant de llarch una escaleta y en la cambra del mitj vaig neixe jo.

Al neixer vaig matá á la meva mare cayent boy rodolant vint passos lluny, y al anarme á cullir mon forsut pare li vaig vuidar un ull d' un cop de puny.

Y de llavors ensá que mas prohesas may han desmerescut del pare 'l nom, que al passar ma persona en fortaleras ja 'ls ve de pó migranya y fuig tothom.

Mon paláu ha estat sempre espill de gloria é invencibles son sempre sos torreons;

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

AL DESPAIG DE LA FÀBRICA.

—¡Hombres!... Si demanessin més horas... y ménos jornal, seria més fácil entendre'ns...

hi tallat jo més caps durant ma historia
que no talla un bon sastre pantalóns.

Quan cubert lo mèu cos de ferro 's troba
creguéu que llavors s'úo de valent,
puig porto deu quintars y mitja arroba,
nou unsas, dos escrúpols y un argent.

Y sempre que per cassos compromesos
cayent un xáfech surto del castell,
mos patjes y criats están nou mesos
per treure'm del demunt lo groch rovell.

Tinch en mos cos més nafras y feridas
que cap antich llensol apedassat,
y conto més batallas... y mentidas
que bacainas sol fer un empleat.

M' esparvera ma forsa gegantesca
y rebaixarla fora mon desitj;
puig temo que al tallar de pa una llesca
algún jorn moriré partit pèl mitj.

Jo també hi estimat; sota la malla
que cobreix lo mèu pit hi ha un cor que hi bat;
si un jorn fort bategava ¡ay! avuy calla
com si alguna l' hagués plantofajat.

A tret de vint gambadas s' ovirava
l' antich castell feudal del compte Engel,
y dintre d' aquells murs joyosa estava

la pubilla del compte, Na Isabel.

Un jorn de matinada jo venia
gloriós d' un gran torneig, y en mitj d' un camp,
la vegi que ab delit s' entretenia
cullint quatre lletugas d' ensiam.

Jo no sé 'l que 'm passá desd' aquell' hora
que may més hi gastat lo color sá,
mon cor de bategar per m' aymadora
la corassa de acer va abonyegá.

Ma tant gloriosa espasa que en mil cassos
va ser per tot lo mon d' invicte fil,
m' entrabancava ensemps cayent de nassos
fentme petonejar la terra vil.

Una nit de serena y blanca lluna
y d' estrelles farsit lo firmament,
anava á demanar á ella una engruna
d' aquell amor sublim que un home sent,

y al saltá 'l finestral ab lleugeresa
per darli un cop d' efecte teatral,
vareig quedá ¡redéu! mut de sorpresa
al véurela en los brassos d' un rival.

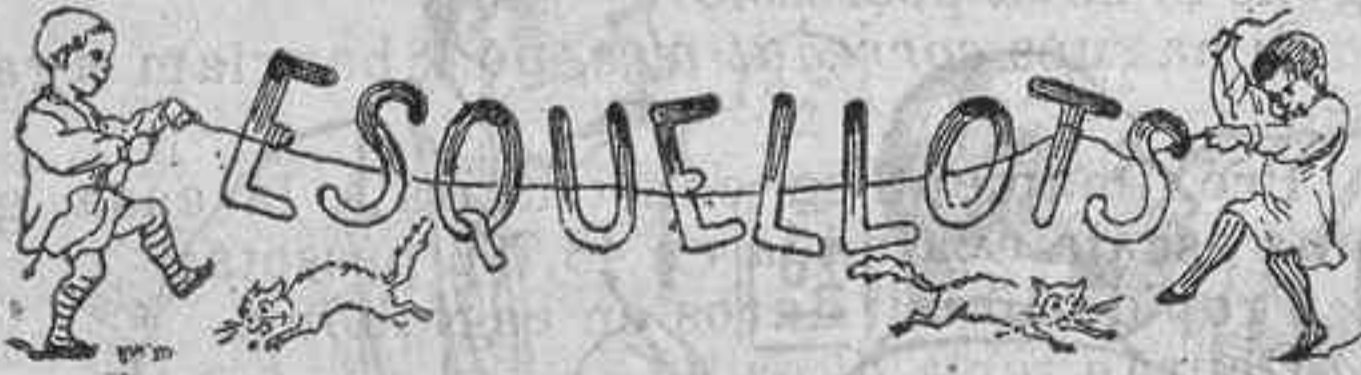
Boig de rabia, ma espasa 's llensa á fora,
cercant un cor malvat y ab forsa cau...
s' ou un crit apagat... una que plora
y al ventre del rival vaig ferhi un trau.

Son pare 'm don' de cor tantas de gracias y 'm compadeix plorant, jo á n' ell també, y fins al cap de temps per més desgracias que buscavan didatje vaig sabé.

Y plora lo mèu cor de nit y dia y d' aquell trist amor sempre 's condol; si avants com un beneyt amor volia, quan torni jo á estimar farà bon sol.

Desde 'l jorn qu' enganyat igual que un moro per Na Isabel vaig sé, qu' en mon escut hi vareig anyadir un cap de toro y un Cupido sentat sobre 'l banyut.

M. VALLS.

La celebració de maniobras s' ha fet de moda. Casi simultáneament van celebrarse las militars de Calaf y las eclesiásticas de la Catedral.

Ne faltavan unas altras de caràcter municipal, y aquestas van tenir efecte 'l passat diumenje. Nos referim á las maniobras dels bombers.

Lo personal de la companyia de bombers de Barcelona es escullit. Hi predomina la gent de forsa y d' enginy: los manyáns, los fusters, los mestres de casas...

No es extrany que dintre del seu element se lluhissen més que 'ls capelláns del Sinodo y més, molt més que 'ls caloyos del simulacro de Calaf.

Hi tenen més la má trencada.

Després dels exercicis, lo personal va ser obsequiat ab un ápat en lo gran Saló del restaurant del Parch. Los bombers van demostrar en aquest punt que saben manejar tant bé la forquilla y 'l ganivet, com la destal y la manguera... y que si valen molt per apagar en un instant qualsevol foch que 's declari en una casa, saben fer honor als plats guisats al foch de la cuyna.

Es lo banquet dedicat als bombers per l' Ajuntament, un dels pochs que no criticaré. La ciutat los hi devia aquest petit obsequi, pels grans serveys que li prestan.

Perque, senyors: qui treballa que menji.

Lo dinar se va veure amenisat ab un discurs del héroe de Sagunto y de Calaf. ¡Y cóm va explicarse 'l general del llorón!

Va comparar las maniobras sévas ab las maniobras dels bombers.

«Las maniobras vostras—va dir entre altras cosas—son per salvar; las mèvas per matar.»

¡Per matar! ¡Jesús mèu, y quina por!

Un bombero va dir al sentir una frasse tant horrible:

—Si 'ns deixavan fer á nosaltres, ¡qué 'n matriarian poca de gent aquests generals!

—¿Per qué? ¿Qué farías?—van preguntarli.

Y ell va respondre:—Una cosa molt senzilla.

¡Cada vegada que tinguessen fogots guerreros, foch á la bomba de vapor, má á la manguera y un bon xorro d' aygua fresca!

L' amich Cuspinera, parlant en lo *Brusi* del nou tenor del Liceo, li reconeix veu franca y de bon timbre «algo resistente á los *smorzandos*.»

¡Bona gana tingués! Y jo 'ls asseguro que quan fos quèstió d' *esmorzar*, no resistiria.

L' amich Puiggari, en la seva revista de *La Vanguardia*:

«Los coros, á pesar de haber sido reformados, dejan, especialmente el de mujeres, mucho que desear.»

Aixó no es exacte. Lo coro de donas del Liceo, físicament al menos, no fa desitjar res, res enterament.

¡Hi ha cada drach!

Lo Congrés católich de Zaragoza ha mogut á l' empresa que publica *Los Personajes bíblicos* y altras obras igualment instructivas en lo sentit de treure la llana dels clatells, á publicar un prospecte que ha sigut repartit ab molta profusió, oferint fins al dia 15 de novembre, per sols 10 rals, l' obra *Personajes bíblicos*, que val sis pessetas; y per 7 pessetas no més, la citada obra y ademés las tituladas *Filosofia y religión*, *Papas y reyes* y *Las Penas del infierno*, que 'n valen 14 y mitja.

Vingan á ca 'n López ab lo cuponet adherit al prospecte, y fins al 15 de novembre, poden adquirir ditas publicacions en la forma indicada.

La Parentela, de 'n Conrat Colomer, ha tingut molt éxit.

Reconeixentho aixis, l' empresa de Romea ha publicat anuncis, dihent: «Gran éxit: éxit de debó.»

Si aquest gran éxit es realment *de debó*, los demés *grans éxits* que s' han anunciat fins ara, ¿volen ferme 'l favor de dirme si eran *éxits de perriure*?

¡Válgam Déu! ¡Que fins quan se toca 'l bombo tinga de desafinarse!

¿Saben aquellas duas casas novas, situadas entre 'l Liceo y 'l carrer de la Unió?

Vull dir aquellas duas qu' en temps del senyor Maciá, anavan enfilantse fins á passar de la ratlla, ó siga de lo que prescriuhen las ordenansas municipals.

Lo Sr. Maciá va donar la veu d' *alto*, y 'ls balcóns del últim pis, suptats á lo millor de la seva creixensa, van quedar convertits en una especie de gatoneras; pero gatoneras ab barana.

Lo qual feya que tothom se digués: L' infelis que se 'n vaja á viure allá dalt, no tindrà més remey que anar sempre á quatre grapas, y menjar llenguado, que per ser un peix plá, no li tocará al sostre.

Donchs, ara, quan passin per allí, alsin lo cap y mirin.

Las gatoneras han desaparegut: lo pis s' ha alsat: com per miracle, las dos casas mirant per sobre las demés sembla que fassan babarotas á las ordenansas municipals.

¿Cóm s' ha efectuat aquest prodigi?

Vajan á saberho.

¿Es que 'l Sr. Maciá, ab tot y ser tant nano, alcansava ab la vista més amunt que 'l Sr. Coll y Pujol, ab tot y ser tant alt?

Un aplauso als cegos y semi-cegos que desitjosos d' emanciparse de la mendicitat, perseguixen la idea de crear una associació pera

AL LICEO.

dedicarse al cultiu de la música, y prestar sos serveys a qui 'ls necessiti.

La ESQUELLA DE LA TORRATXA 'ls promet espontàneament lo sèu apoyo, reconeixent que son uns cegos que hi veuhen molt.

Ilegeixo:

«Ha sido preso en San Sebastián un corredor inglés que se habia fugado de Londres, llevándose 14,000 libras esterlinas.»

Vels'hi aquí un corredor, que no va acreditar gens la sèva professió.

Si ha quès *corregut més*, no l' hauriam agafat.

Pròximament se construhirá á la casa gran una escala evaluada en 48,796 pessetas.

Prop de 10 mil duros en esglahóns.

Deurán ferla d' or.

En qual cas los regidors que l' utilisin inventarán pèl sèu us particular unas sabatas especials ab sola de pedra esmoladora.

Acaban de ingressar en lo Museo Martorell dos micos, una cotorra y un periquito, que sigueren hostes del mateix Parch.

¡Trista sort de totas las bestias allí hostatjadas! ¡Totas moren jovas! Pero á lo menos tenen lo consol de que l' Ajuntament las embalsama, y la seguretad de anar de l' aucellera al *Panteón*.

No tots los pobres que 's moren son objecte, al ser enterrats, de semblant honor.

Escena copiada del natural.

Surten dos inglesos de fer mam de un tabernacle de la Rambla de Santa Mónica: las esses que fa l' un y las que fa l' altre s' entortolligan, lo vi que portan al cos se 'ls enterboleix, y tot de un plegat alsan los punys y 's refân mutuament com si fossen un parell de matalassos.

Un d' ells no 's contenta ab lo puny y s' arma de un *bóxer* de ferro, y á la primera sotregada, ja cauhen á terra. rebotent per l' empedrat, las dents del sèu rival.

Passa en aquell moment un pobre xicot qu' encare deu l' americana al sastre, y exclama ab tot lo cor:

— ¡Aixís á tots los inglesos los caygués la dentadura, que no mossegarian!

Hem vist ab molta complacencia que s' haja confiat al eminent artista, Sr. Pellicer, lo càrrech de director del Museo de reproduccions que ha acordat instalar l' Ajuntament.

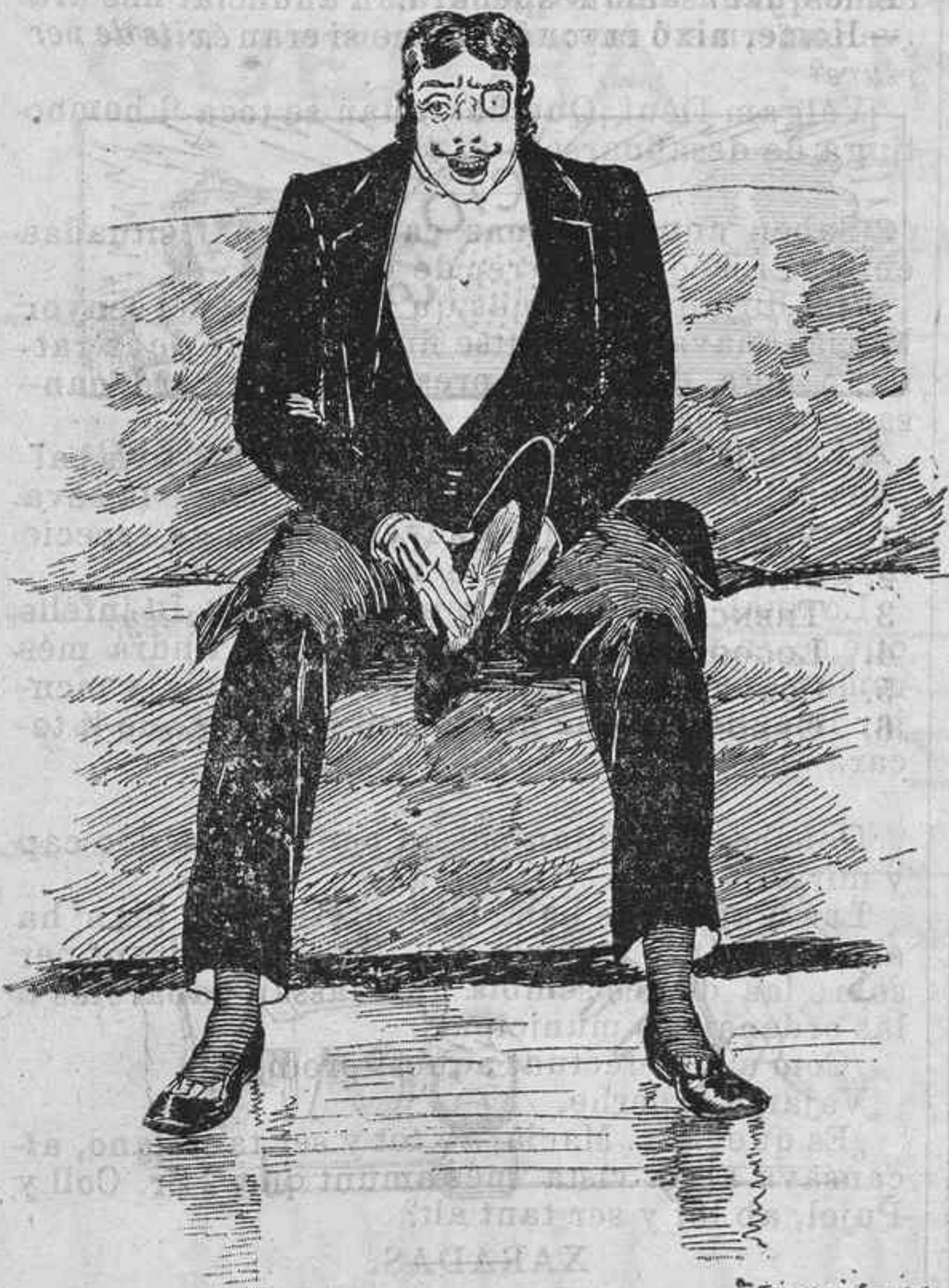
Ningú posará en dupte ni 'l mèrit, ni la competencia del agraciat.

Respecte als que diuhen que hauria sigut millor crear aquest càrrech quan lo indicat Museo hagués estat establert, creyém que precisament al establirse es quan hi ha la gran feyna, y per establirlo bè 's necessita un home de las condicions que adornan al Sr. Pellicer.

L' altre dia uns quants estudiants entussiasas van celebrar una badellada, destinant sos productes á un fi benéfich.

L' espectacle va fer riure molt. Ignoro si va produhir tants diners com riallas.

De totas maneras nos permetrém donar un bon consell als iniciadors y autors de la festa. Un' altra vegada, si no volen passar tants perills, ni tants sustos, déixinse de badells... ¡Torejín burros!

Tipos y *tipas* gomosos que tornan ja á circular pèls corredors espayosos del nostre temple del Art.

F. Gómez-Joube

No deixin pas de anar á ca 'n Parés:

Lo pintor Meiffren hi ha instalat un bè de Dèu de quadros que donan gust de mirar.

Paissatjes molt ben entesos, espléndidas marinas de la costa catalana, de la costa italiana, de la costa normanda, sorpresas en los moments més interessants en que la llum y 'ls núvols jugan ab l' aygua.

Lo Sr. Meiffren sosté una vegada més la sèva fama ben guanyada de marinista excelent. Sent la mar, la reproduheix y no 's mareja.

Me sembla que en tanta aygua com hi ha en los sèus quadros, destinats tots á la venta, agafará peix.

Vaja que havia de ser un tranquil de primera 'l que 'l dia de Totsants va omplir de inscripcions aquella especie de túmuls funeraris que hi ha densá de la Exposició en lo Passeig de Sant Joan.

Llástima que pochs poguessen llegirlos, perque aixís que l' autoritat va adonarse'n, tot desseguida va apelar á la cals y va emblanquinarlos á corre cuyta.

Aixó 'ns mou á oferir las columnas de la ESQUELLA DE LA TORRATXA al autor de la broma, si desitja que de la sèva obra se 'n enteri tothom. Lo qu' es aquí á la ESQUELLA no li emblanquinará ningú.

Respecte al sèu nom, li prometém la major reserva, si desitja guardar l' anónim.

PREPARATIUS.

Un fusionista discret,
liberal de bona pasta,
que s' está probant lo frac
per quan arribi en Sagasta.

¡Y qué 'ns estima 'l govern! ¡Mare de Dèu y qué 'ns estima!

Al últim s' ha recordat que Barcelona tè plassas-mercats, com totas las poblacions d' Espanya, y ha decidit exigir al Ajuntament una contribució per cada plassa: 75,000 pessetas á la de la Boqueria y altras tantas á las del Born, de Santa Catarina, y de Sant Antoni; 27,000 y pico á la de la Barceloneta y 12,500 á la de la Concepció.

Contribució per lo que 's produheix, contribució per lo que transita, contribució per lo qu' entra en una ciutat, contribució per lo que 's ven, contribució per comprar á la plassa, contribució per menjar...

Ja sols falta una contribució per pahir... y un' altra per l' operació que s' efectúa després de la digestió.

Quan estableixi aquesta última, será del cas dirli:

—Prènguiho tot, que tot es per vosté.

Vaig veure l' altre dia á una botiga de la Plassa de Catalunya, un rétol que deya:

«Prensas de hierro dulce.»

Un transeunt al passar:

—Home, m' alegro de saberho: quan necessiti una premsa la compraré de ferro dols, perque jo soch molt llaminer.

* * *

¡Qui sab! Potser quan entri á la botiga á comprarla, dirá:

—Veurá, siguim franch: ¿ja es ben dolsa aquesta premsa?

A lo qual l' amo responderá:

—Home, aixó ray: tástila.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA·PROCÉS.—*En-de-mo-ni-a-da.*
2. SINONIMIA.—*Just.*
3. TRENCA·CLOSCAS.—*A espaldas de la ley.*
4. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*A lmosta.*
5. CONVERSA.—*Vilamajor.*
6. GEROGLÍFICH.—*Sempre veurás entre ulls y boca 'l nas.*

XARADAS.

I.

DAVANT DE EN NINXO.

Estém en dia dels morts
á las quatre de la tarde,

NOVEDADES.

ALFREDO SUAREZ DE LA ESCOSURA

PENSAMIENTOS

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

SALVADOR RUEDA

EL SECRETO

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

Nueva edicion

GUERRA SIN CUARTEL

POR C. SUAREZ BRAVO

Novela premiada por la REAL ACADEMIA ESPAÑOLA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

Nueva edicion aumentada

LAS LUCHAS DE NUESTROS DIAS

POR D. FRANCISCO PÍ Y MARGALL

Un tomo en 8.º, Ptas. 4.

J. PIN Y SOLER

SOGRA Y NORA

COMEDIA EN TRES ACTES Y EN PROSA. — Ptas. 2.

!!!ATENCIÓN!!!

Dintre pochhs dias sortirà

L' ALMANACH

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, e bẽ en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. Ne responem de extravios, no remetent ademès 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls etorgan rebaixas.

y en lo cementiri nou
al carrer de Santa Bàrbara.

Fa cosa de tres quarts d' hora
que una senyora endolada
davant de un ninxo s' està
fixant la vista á la lápida,
ahont fa dos anys que *hu-dos-tres*
ó que hi fa eterna *bacayna*,
lo seu estimat espós
qual mort va ser *tres* desgracia.

De prompte, un senyó arrogant,
molt mudat y ab pesa llarga
s' atura y així enrahonan
davant de casa 'l cadavre:

—¿Qué tal, senyora Ramona?
—Ay, bè; y vosté ¿cóm ho passa?
—¿Qué hi fa aquí tota soleta?
sembla qu' està contristada.

—He vingut á dedicar
un petit recort á l' ànima
del mèu marit que al cel siga.
—Si es al cel, donchs, no 'n passi ansia;
estigui *total*; no hi pensi.

lo que ha de fè es animarse;
es un camí aquest que tots
l' havém de lè un dia ó altre;
pero, ¿sab lo que reparo?
que vosté 's torna més guapa
y més jove? Potsé ho fa
que está ja *dugas-tres-quatre*
de ser viuda.

—Bah, no 's burli...
—Molt al contrari; y desde ara
ja li dich que si vosté
me vol *quarta* una esperansa,
per molt ditxós me tindria
lo pogué ab vosté enlassarme.

Resultat, que aquell parell
tot parlant van arreglarse,
y 'l marit tot y sent mort
allí aguantava la... *tapa*.

J. STARAMSA.

DIÀLECH.

—Diu qu' en Fabié es acadèmich
—Y que un barco ha naufragat.
—Ja ho diu lo refrá: *'ls desastres*
sempre oenen d' un plegat.

II.

—Pórtam l' *hu-dos*; acúytat, tu, xicot.
—Miri que may *hu-tres*, senyor Pagellí...
—¿Sabs que tens de *tres-dos* plé lo clatell?
—¿Y que sempre vosté ha de serne un *tot*?

J. TERRY.

ANAGRAMA.

Ans d' abir *Tot* á cassá
en *Total*, y á *tot* matá
un conill molt gros y alt
qu' ell mateix se 'l va *total*.

F. MISERICORN.

ACENTÍGRAFO.

A las dotze de la nit
dos minyóas se barrallavan,
y tal escándol armavan,
que may l' havia sentit.

Mes un d' ells, molt atrevit,
va dir al altre, encegat:
—Si no 'm dons alló. Bernat,
te *tot* ab aquest *total*.—
y sórt d' un municipal,
que 'ls portá cap al jutjat

J. ALAMALIV.

TRENCA CLOSCAS.

LLEÓ FONTOVA 'L GREC

RODA.

Formar ab aquestas lletras lo títol de una comedia ca-
talana.

FILL-BÓ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 9.—Vocal.
- 3 6.—Nota musical.
- 6 8 9.—Nom d' home.
- 8 9 1 9.— " " "
- 3 7 5 6 7.— " de dona.
- 5 7 3 6 5 9.— " d' home.
- 1 4 3 9 5 6 9.— " " "
- 8 2 5 5 6 7 1 7.—Població espanyola.
- 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom d' home.
- 5 4 6 1 4 5 6 7.— " " "
- 8 7 5 8 7 5 7.— " de dona.
- 7 2 5 9 5 7.— " " "
- 3 6 5 9 1.— " d' home.
- 7 3 9 1.— " " "
- 7 1 7.— " de dona
- 5 4.—Nota musical
- 1.—Consonant.

A. C. Y BARRETINA.

TERS DE SÍLABAS.

... ..
... ..
... ..

1.ª ratlla vertical y horisontal: nació.—2.ª: capital.—
3.ª: islas.

SALDONI DE VALLCARCA.

GEROGLIFICH.

KI
VII VII
KI
VI VII

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.